

A Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.040/2004/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a RÁBA Járműipari Holding Rt. (Győr) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) I.r. és a Kowaksz Kereskedelmi Fejlesztő és Gyártó Kft. (Budapest) II.r. alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2003. évi november hó 28. napján kelt 2.K.30.321/2003/9. számú ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II.r. alperesnek 15.000 (azaz tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékhivatal külön felhívására - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az irányadó tényállás szerint 1995. évben a II.r. alperes gyártotta és részben forgalmazta a Kowax elnevezésű gázolaj adalékot, amely a dízelmotorok üzemanyagával, gázolaj okkal keverten használható fel, a felperes pedig a II.r. alperesi adalékanyag felhasználására is alkalmas motorokat gyártott. A II.r. alperes Kowax adalékanyagának potenciális vevői a magyarországi nagyfelhasználók voltak (MÁV, BKV, Mahart, különböző területi Volán vállalatok, BM). Felperes 1995. január 31-én a Budapesti Közlekedési Vállalatnak, megkeresésére azt a választ adta, hogy a Kowax gázolajadalék működési mechanizmusát nem ismeri, annak alkalmazását az általa gyártott összes motortípusra garancia időben nem engedélyezi, garancia időn túl nem javasolja. A

felperes nyilatkozata okán a Volán Egyesülés közölte a II.r. alperessel, hogy nem támogatja az adalékanyaga Volán cégcsoporton belüli alkalmazását.

A II.r. alperes 1996. szeptember 12-én azzal a kérelemmel fordult az I.r. alpereshez, hogy állapítsa meg, miszerint a felperes e magatartásával megsértette a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1990. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 3.§-át és a 20.§-ának d) pontját. Az alperes vizsgálata eredményeként az 1996. január 8-án kelt Vj-187/1996/27. számú határozatában megállapította, hogy a felperes nyilatkozata a Kowax adalékanyagot potenciálisan vásárlók elbizonytalanítására, illetve az adalékanyag mellőzésére alkalmas volt, a piacra lépést akadályozta gazdasági erőfölényével visszaélve a Vtv. 20.§-ának d) pontjába ütközően, ezért a felperest e jogsértő magatartás további folytatásától eltiltotta, és 600.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A felperesnek a határozat felülvizsgálatára irányuló keresetét a Fővárosi Bíróság az 1999. február 17. napján kelt ítéletével elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság a 2001. november 20-án kelt Kf.III.28.547/1999/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az I.r. alperes Vj-187/1996/27. számú határozatát hatályon kívül helyezte és az I.r. alperest új eljárásra kötelezte.

A megismételt eljárásban az I.r. alperes a 2002. december 5-én kelt Vj-53/2002/21. számú határozatában megállapította, hogy a felperes tisztességtelen piaci magatartást tanúsított azzal, hogy olyan tájékoztatást adott, miszerint a Kowax gázolajadalék alkalmazását nem engedélyezi garanciaidőben, garanciaidőn túl pedig nem javasolja, ezt meghaladóan a kérelmet elutasítva a felperest 1.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a megismételt eljárásban megállapította, hogy a felperes az általa gyártott garanciális járművek piaci részesedését alapul véve - nem volt abban a helyzetben, hogy gazdasági erőfölénnyel való visszaélést valósítson meg. Mivel az alapeljárásban a II.r. alperes Vtv. 3.§-ára alapítottan előterjesztett kérelméről nem döntött, és a Legfelsőbb Bíróság valamint a Fővárosi Bíróság is csak a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés kérdésében foglalt állást, az új eljárásban határoznia kellett abban a kérdésben, hogy a felperes magatartása sértette-e a tisztességes piaci magatartás követelményeit.

Az alperes megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes sem vevő-fogyasztói, sem versenytársi viszonyban nem volt egymással a piacon, ennek ellenére a felperes magatartása

kihathatott illetve kihatott a II.r. alperes piaci helyzetére. Azt a tényt, hogy a piacralépés megengedett-e, az arra hatáskörrel bíró hatóságnak kell az alkalmazandó jogszabályok és előírások alapján eldöntenie, ahogyan azt is, hogy valamely áru (adalékanyag), amire nincs szabvány előírva, rontja-e az egyébként szabványköteles áru (gázolaj) minőségét. Jogszabályi felhatalmazás nélkül a felperes nem volt jogosult a II.r. alperes árujának minősítésére, és arra sem, hogy megállapítsa, az áru forgalomba hozatalához szükséges vagy általa szükségesnek tartott feltételek adottak voltak-e. Az I.r. alperes szerint a felperes nyilatkozatának tartalma, és visszavonásának hiánya által okozott sérelem meghaladta a tisztességes üzleti magatartás mértékét. A felperes akkor járt volna el helyesen, ha az üzemanyag-felhasználó kérdésére azt a tájékoztatást adja, hogy az áru tulajdonságait nem ismeri, azokért a gyártó felel, illetve nyilatkozatát oly módon kellett volna korrigálnia, hogy az adalékanyag használatának nincs általa alkalmazott szankciója a piacon korábban ismertté vált nyilatkozatával szemben.

Az alperes kifejtette még, hogy a Vtv. 3.§-ának /2/ bekezdése alkalmazásában a vállalkozói magatartás megítélése nem vétkességi alapon történik, illetve a jogsértéshez nincs szükség célzatra. A törvény az üzleti tisztességbe ütköző magatartást tiltja, az üzleti tisztesség követelményei nem értékelhetők az egyes vállalkozások szubjektív értékítélete vagy érdeke által meghatározottan.

A felperes keresetében annak megállapításával, hogy jogsértést nem valósított meg, a határozat megváltoztatását kérte. Vitatta, hogy magatartása sértette volna a Vtv. 3.§-ának /2/, bekezdésében foglaltakat. Álláspontja szerint a feltárt tényállást, benne nyilatkozatát az alperes a megismételt eljárása során nem értékelhette volna másik jogszabályhely alapján, mint az alapeljárásban, ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása ellenére nem vizsgálta, hogy milyen tények képezték magatartásának alapját. Alapvető kérdésnek tartotta, hogy tájékoztatása mennyiben felelt meg a gazdasági tevékenység „folytatása” törvényi tényállásalelemnek, illetve, hogy tisztességtelennek minősíthető-e az állásfoglalása akkor, amikor azt nem motiválta sem saját részre előnyszerzés, sem más személyek számára hátrányozó szándék. Véleménye szerint nem szakszerűen megfogalmazott nyilatkozatából nem következik automatikusan, hogy tisztességtelen lenne, és önmagában nem volt olyan hatású, hogy korlátozta volna a felhasználókat az adalékanyag alkalmazásban. Hivatkozott arra, hogy nem kapta meg II.r. alperestől a Kowax adalék vizsgálati eredményét.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes fenntartotta a határozatában foglaltakat, a II.r. alperes hangsúlyozta, hogy a felperes jogsértő nyilatkozatának időpontjában az adalékanyag forgalmazásához környezetvédelmi, egészségügyi kereskedelmi vagy más engedély beszerzési kötelezettsége nem volt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a II.r. alperes versenyfelügyeleti eljárást indító kérelmében a Vtv. 3.§-ának megsértésére is hivatkozott, ezért az I.r. alperes jogszerűen vizsgálta a felperes magatartását e jogszabályhely alapján is. Az alperessel egyezően azt állapította meg, hogy a Vtv. 3.§-ának /1/ és /2/ bekezdései célzat megvalósulásáról nem rendelkeznek, így az a tény, hogy nem ismert felperes szándéka az állásfoglalás kiadása körében, még nem eredményezheti azt, hogy magatartása nem lehet jogsértő. Tekintettel arra, hogy felperes a rendelkezésre álló vizsgálati eredmények alapján sem korrigálta, vagy vontatta vissza nyilatkozatát, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint alappal nem állítható, hogy eljárásának tisztességtelensége nem merülhet fel, kiemelten arra, hogy általa ismertnek kellett lennie közlésének a II.r. alperes piaci helyzetére milyen hatása lesz, vagy lehet.

Ez okból nem fogadta el az elsőfokú bíróság felperesnek a gazdasági tevékenység folytatására alapított kifogását sem. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy nem ismertek olyan törvényi előírások, amelyek a felperes minőségellenőrző kontrollját megalapoznák, a vizsgálati eredményeket áttanulmányozhatta volna, mivel azokat a II.r. alperes fel is ajánlotta számára, de saját álláspontját megerősítő véleményeket is beszerezhetett volna. Ezek hiányában tiltásának, illetve annak fenntartásának megalapozott szakmai oka nem volt.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatásával keresete teljesítését kérte. Lényegében megismételte és fenntartotta a keresetében foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy nem tanúsított tisztességtelen piaci magatartást, mert bár az eljárás alapját képező műszaki állásfoglalás megfogalmazása nem volt szerencsés, a körülményeket értékelve azt kell megállapítani, hogy az sem versenytársi, sem pedig fogyasztói érdekeket nem sértett, vagy veszélyeztetett, magatartása a Vtv. 3.§-ának /2/ bekezdésében megfogalmazott tilalomba nem ütközött.

A II.r. alperes ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, az I.r. alperes a fellebbezésre észrevételt nem nyújtott be.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatoknak és bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ában foglaltak szerinti mérlegelésével, azoknak a maguk összességében való értékelésével és meggyőződése szerinti elbírálásával okszerű következtetésre jutott, jogi okfejtéseivel a másodfokú bíróság mindenben egyetértett. A felperes fellebbezésében olyan új tényt, vagy körülményt nem jelölt meg, amely fellebbezése kedvező elbírálását eredményezhetné.

A fellebbezésben foglaltakra utalással mutat rá a másodfokú bíróság, hogy a II.r. alperes eljárást indító kérelmében a Vtv. 3.§-ának felperes általi megsértésére hivatkozott, amelyből következően az I.r. alperes helyesen járt el akkor, amikor e jogszabályhely alapján értékelte a felperes magatartását.

A Vtv. 3.§-ának /2/ bekezdésében foglalt generálklauzula szubszidiárius jellegének lényege az, hogy ha a gazdasági verseny szabadsága, tisztasága sérelmet szenved, illetőleg a fél a tisztességtelen piaci magatartás tilalmát megszegi, úgy a versenyfelügyeletet ellátó szerv eljárásának és a felelősség megállapításának van helye, még akkor is, ha egyébként a versenytörvényben nem konkrétan nevesített tényállás valósult meg. A versenyjogsértés megállapításához igazolni kell a konkrét elkövetési magatartást, illetve a jogellenességet. Helytállóan állapította meg az I.r. alperes és az elsőfokú bíróság, hogy a vizsgálat tárgyát a felperes nyilatkozata képezte, amellyel a II.r. alperes érdekeit veszélyeztető, tisztességtelen magatartás bekövetkezett, míg a tényleges érdeksérelem, vagy a II.r. alperest ért kár bekövetkezésének fennállása nem szükséges. A felperes magatartása nem vitásan beleütközött a Vtv. 3.§ /2/ bekezdésének a gazdasági tevékenység tisztességtelen folytatását tiltó általános szabályába. Az ugyanis, hogy a felperes valamely áru alkalmazását jogszabályi felhatalmazás, és az áru tulajdonságainak ismerete hiányában, az árura vonatkozó konkrét magyarázat nélkül megtiltja, tisztességtelen gazdasági tevékenység.

Sem az I.r. alperes, sem pedig az elsőfokú bíróság nem hagyta figyelmen kívül a Legfelsőbb Bíróságnak a felperesi magatartás alapjára vonatkozó iránymutatását. Kifejtették többek között helytállóan, hogy a Vtv. 3.§-ának (amelynek /1/ és /2/ bekezdése szerint a vállalkozó köteles tiszteletben tartani a gazdasági verseny szabadságát és tisztaságát, és tilos gazdasági tevékenységet tisztességtelenül különösen a versenytársak, a fogyasztók törvényes érdekeit

sértő vagy veszélyeztető módon vagy az üzleti tisztesség követelményeibe ütközően - folytatni) a megsértéséhez nincsen szükség célzatra, a vállalkozó magatartásának megítélése nem vétkességi alapon történik. Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan fejtette ki, hogy azért, mert a felperes előnyszerzési vagy hátrányokozási szándéka „tetten nem érhető”, még nem következik az, hogy magatartását a Vtv. 3.§-ának /2/ bekezdése alkalmazásával ne lehessen értékelni. A Legfelsőbb Bíróság iránymutatása kötelező az I.r. alperesre, azonban a felperesi magatartás alapjának vizsgálatára vonatkozó iránymutatást a Legfelsőbb Bíróság a tényállásnak a Vtv. 20.§-ának d) pontjával való ütköztetése körében írta elő, míg a felperes elmarasztalása a megismételt eljárásban a Vtv. 3.§-ának megsértése okán történt. A felperes a jóhiszemű joggyakorlás körében pedig köteles volt mindazt a hatóság rendelkezésére bocsátani, ami nyilatkozatának alapját képezte.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 254.§-ának /3/ bekezdése értelmében lényegében helyes indokai alapján az elsőfokú bíróság fellebbezéssel érintett ítéletét helybenhagyta.

Az I.r. alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, így arról a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte a sikertelenül fellebbező felperest a II.r. alperes másodfokú költsége megfizetésére, és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának /2/ bekezdésében foglaltak alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

B u d a p e s t, 2005. évi február hó 2. napján